

Kokkonst 1914-1916 - samling av trycksaker - 2

Vardagstryck

National Library
of Sweden

Hemköket.

Vid hemkökets inredning och uppsättning har man sökt inte endast att med enkla medel göra det trefligt och inbjudande, utan också att underlätta husmoderns arbete i köket genom största möjliga ändamålsenlighet i fråga om form och material, äfvensom genom att för nödiga redskap bereda sådan plats, att de äro lätt tillgängliga just där de behöfvas.

Så har man, t. ex. i fråga om kokkärl valt sådana, som ej fordra mycket arbete vid putsning. Dit höra aluminiumkärl, af hvilka numera en bättre, tjockare sort föres i handeln.

Vidare har man undvikit mörka hörn och sirater, som lätt samla damm. Besvärliga hörn i skåp ha undgåts, genom att dörrarna gjorts lika breda som skåpen. Frånvaron af trösklar i alla skåp underlättar rengöringen. Om skåpen ej gå ända ner till golvet, har man tänkt på att göra mellanrummet så stort, att man skall kunna sopa fram ordentligt under skåpen.

På skåp eller bord, vid hvilka man uppehåller sig med arbete, har man undvikit att låta dörrarna gå ända ned till golvet, för att man ej med fötterna skall smutsa ned träet och skrapa af målningen.

Vid diskbordet har denna anordning en annan fördel med sig, nämligen att skåpet hålles luftigt. I diskskåpen blir annars lätt dålig luft, särskildt om slaskhinkar förvaras där. I hemköket har man funnit bäst låta hinkarna stå framme, emedan utsikten till att det hålles snyggt i och omkring hinkarna då är större. Om något spilles bredvid en hink, som är instängd i ett skåp, försummas lätt uppsopningen, hvilket naturligtvis ej kan hända, om den har en mera synlig plats. Står hinken framme, måste det vara lock på den. Obs. formen på hinkarna olika, för att man lättare skall kunna skilja på soporna.

Förutom det vanliga afloppet i diskbänken har man

insatt ännu en slasktratt i köket, ämnad för tömning af toalettthinkar. Bäst är naturligtvis att anordna detta aflopp på lämpligt ställe utanför köket, men om utrymme ej kan beredas på så sätt, fordrar snyggheten, att särskildt aflopp inom köket anläggas.

Cement- eller mosaikbassäng i ett kök är äfven till stor nytta, om man ej har tvättstuga lätt, och tillräckligt ofta, tillgänglig. Småtvätter måste ju ofta utföras i köket och gå så mycket lättare, om man har bekvämt ordnad för dem. En rymlig bassäng med aflopp och tillgång på varmt och kallt vatten öfver bassängen äro sådana bekväma anordningar. En stadig bräda ingjuten och stadigt fäst i bassängen lämnar lämpligt fäste för vridmaskinen. Bassängen kan ock med fördel användas som badbalja för små barn, om den är gjord af slätt, jämnt material, som är lätt att hålla rent. Bassängen står på fotställning, en anordning, som ger utrymme för t. ex. nyss omtalade hinkar. En cementbassäng af modellens storlek kostar kr. 38.

Torkställning för torkning af småtvätt, hopfällbar, så att den kan placeras bakom ett skåp, när den ej användes, är ock ett redskap, som underlättar arbetet.

För torkning af begagnade handdukar finns en handdukshängare, upphissad i taket. 2 trissor, på lika långt afstånd från hvarandra som stängens längd, fastskruvas i taket. En lina fästes i båda ändarna af stängen (som är genomborrad för detta ändamål), glider genom trissorerna och fastsurras på en krok i väggen.

Bakbordet är så anordnad, att utrymme finns till allt, som behöfs vid bakningen. Under skifvan är utrymme för bakbrädan, låda med plats för kaflar, kakmått o. s. v., fack för plåtar och en hylla att ställa från sig skålar på. Det är af vikt, att en kant sättes fast som stöd för bakbrädan på bakre sidan af bordet, såvida ej bordet står mot en vägg, som hindrar bakbrädan från att glida. En klaff på bordet, med stadigt stöd, är ändamålsenlig, om man vill förlänga bordet, t. ex. vid strykning.

Bordet användes äfven som arbetsbord vid matlagning. En marmorskifva eller skifva af polerad mosaik är till stor nytta under matlagningsarbetet. Vid rensning af fisk t. ex., är en sådan skifva synnerligen praktisk, därför att den är så ytterst lätt att göra ren. Vid utbakning af småbröd har man äfven stor nytta af den, ty degen fastnar

ej så lätt på den som på en träskifva. En polerad mosaikskifva af modellens storlek kostar kr. 8.50, en af marmor i samma storlek kr. 13.50. En sådan skifva kan placeras på bakkbordet eller annat bord.

Bänken i hörnskåpet är afsedd ej endast för att t. ex. under måltiderna utgöra en treflig sittplats. Den är äfven ämnad att användas som förvaringsrum för t. ex. stryk- och tvättattiraljer. För att målningen ej skall bli afskrapad nedtill, är den nedre kanten indragen en bit innanför själfva bänken. Som afslutning på bänken kan man anbringa större eller mindre skåp, allt efter smak och utrymmesmöjligheter, antingen af olika storlek, som på modellen, eller ock båda af den större sorten, som lämnar mera utrymme för materiel. Kanske vinner möbelen i utseende, om man gör det ena skåpet något lägre och med platt tak för att kunna placera en blomkruka på det. Afsikten med det svängda taket på ena skåpet har varit dels att få fram en vacker linje, dels också att framtvinga noggrann rengöring. Man ser nämligen lättare om damm samlas på ett sluttande tak och tvingas då att dammtorka oftare än ofvanpå ett vanligt skåp, där dammet icke syns.

Inredningen af skåpet har man försökt göra inventiös genom anordningar, som ej ta plats och ej äro dyra, så t. ex. spjälorna på dörren för grytlock, spjälorna under ett par hyllor för att ge utrymme åt sådana saker som skärbräden o. dyl.

Vedlåren öppnas framifrån, för att man skall kunna använda skifvan äfven som bord utan att behöfva flytta bort saker hvarje gång man tar fram ved. I nedre delen af skåpet finnas dörrar (anordnade som förut beskrifvits), för att man lätt skall kunna sopa ut och göra rent skåpet. Skifvan på bordet kan lämpligen beklädas med zink. Om vedlåren står nära spisen, som i hemköket, kan bordet då utan att skadas användas att placera heta kokkärl på.

Sopskåpet i hemköket har af utrymmesskäl måst göras mindre än önskligt varit. Där bör finnas plats för ett par hyllor för olika slags rengöringsmaterial. Under dessa hängas sopkvast, sopborste och sopskyffel. På golfvet placeras skurhinkar. Sopskåpet bör helst stå vid yttervägg, för att ventilering skall möjliggöras. Om ventil finns, blir sopskåpet äfven lämpligt förvaringsrum för skurtrasor, hvilka

kunna hängas att torka på ett par pinnar, som sticka ut från väggen.

Af stor vikt är, att man har lämplig golfbetäckning i ett kök, bland annat för att sopningen lätt skall kunna ske med våt trasa. Torrsopning bör nämligen aldrig få förekomma därstädes. Korkmatta, som i ett hemkök nog torde vara att föredraga, blir dock i inköp dyr, om man vill ha god kvalitet. Fernissning af golvet är en god ersättning för korkmatta, men får vanligen göras om en gång om året.

Kryddskåpet, med utrymme för allehanda specerier, bör uppmärksammas. Lådorna kunna naturligtvis afdelas efter behag, med större eller mindre fack. Öfverdelen i skåpet användes som linneskåp eller för porslin. En utdragbar skifva är ämnad att ställa porslin på, för att spara målningen, när man tar fram det ur skåpet.

Större förråder såsom mjöl, socker och dylikt förvaras i förrådsskåpet i skafferiet, hvars lådor äro gjorda så, att man kan svänga ut dem, för att undvika svårigheten att dra ut en tung låda. Öfverdelen i detta skåp är försedt med tätt stålträdsgaller för att hindra flugor att komma åt därinne förvarade matvaror. Ena hälften af skåpet, där syltburkar o. dyl. förvaras, är försedt endast med spjälor.

Om man också i allmänhet ej har lust att imitera en hel rumsinteriör, torde dock vissa detaljer af köket kunna bli till nytta för några, vissa andra detaljer för andra. Att köket i sin helhet ej passar för hem med mycket begränsade inkomster är äfvenledes fullt klart, men äfven för dessa kan möjlighet finnas att begagna sig af en eller annan af de anordningar, som visas i hemköket. För den, som själf kan utföra en del af arbetet, behöfver ej heller kostnaden bli så stor.